

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Стефан Леонидов Цаковски – член на научно жури в конкурс за заемане на академична длъжност "доцент" в секция „Земен магнетизъм“ на НИГГГ по професионално направление 4.4. Науки за Земята, научна специалност "Земен магнетизъм и гравиметрия", обявен в ДВ бр. 54/04.07.2025г.

Настоящото становище е изготвено на основание на Заповед на Директора на НИГГГ-БАН № 01-229 от 26.08.2025 г. и решение на заседанието на научното жури от 19.09.2025г. То е съобразено с изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за неговото прилагане (ППЗРАСРБ) и Правилника на НИГГГ-БАН по ЗРАСРБ. Становището е съставено от **три части** и заключение.

I. Изисквания към кандидата

В конкурса за „доцент“, обявен в Държавен вестник бр. 54 от 04.07.2025г. като единствен кандидат участва гл. ас. д-р Деян Веселинов Лесигярски.

Деян Лесигярски е магистър по Археометрия (2009) от Химически факултет на Софийския университет „Св. Кл. Охридски“. През 2013г. защитава дисертация на тема „Определяне на химичния състав на археологически находки от метал и стъкло“ и получава образователната и научна степен (ОНС) „Доктор“. От 2013г. до момента работи в секция „Земен магнетизъм“ на Национален Институт по Геофизика, Геодезия и География – БАН (ИГГГ), където последователно заема длъжностите „химик-археометрия“ и главен асистент (от 2018г.).

Д-р Лесигярски специализира в Института „Йозеф Стефан“ и Университета на Любляна (Словения); Университета на Кипър и Центъра по археометрия „Курт Енгелхорн“ в Манхайм, Германия. Специализациите му са свързани както с овладяването на нови инструментални методи, така и с изследвания в специфични направления на археометрията, каквато е археометалургията.

Кандидатът участва в 8 научно-изследователски проекта, като в един от тях е ръководител.

Д-р Лесигярски участва и в магистърската програма „Информационни архиви и опазване на културното наследство“ на УниБИТ, където от 2022г. води курса по „Археометрия“.

При анализа на представените за конкурса от д-р Деян Лесигярски материали не открит липси и основания за недопускането му до участие в конкурса.

II. Изисквания към научноизследователската и научно-приложната дейност

Доктор Лесигярски е предоставил за участие в конкурса общо 18 научни публикации, които не са включени в списъка за получаване на ОНС „Доктор“.

Съгласно ЗРАСРБ, в представената справка, публикациите са разпределени по групи показатели както следва:

- Група А – дисертационен труд за придобиване на ОНС „Доктор“.
- Група В – 4 научни публикации в кuartил Q1, носещи 100т. при изискуем минимум от 100т.
- Група Г – 14 научни публикации, 12 от които са публикувани в реферирани и индексирани в Scopus или Web of Science издания, а останалите две са в национални издания с научно рецензиране. Публикациите носят 223, при необходим минимум от 220т.
- Група Д – 12 цитирания в базите данни Scopus и Web of Science, носещи изискуемите 60т.

По брой точки съгласно показателите за всяка от групите д-р Деян Лесигярски покрива минималните национални изисквания съгласно ППЗРАСРБ.

Научните изследвания на кандидата са в областта на археометрията. Интердисциплинарният характер на археометричните изследвания налага използването на голям набор от инструментални методи с оглед детайлното охарактеризиране на артефактите и използване на получената информация за решаване на конкретни археологически казуси. Научноизследователската дейност на д-р Лесигярски е съсредоточена в използването на редица инструментални методи за анализ за целите на археометричния анализ. Приемам научните приноси на кандидата и ги определям като такива с научно-приложен характер. Те могат да бъдат класифицирани в следните групи изследвания:

1. Анализ на керамични артефакти и изпечена глина посредством нейните магнитни характеристики за определяне на температура на изпичане, състав и технологични процеси.
2. Оценка на антропогенното замърсяване в градска среда чрез магнитни измервания с цел идентифициране на източниците на замърсяване.
3. Изследвания в областта на археометалургията с акцент върху технологичните и хронологични аспекти на изследваните метални артефакти.
4. Анализ на минерални материали в строителни и художествени обекти с цел датировка и подпомагане на консервацията.

Във всяка от горепосочените групи изследвания д-р Лесигярски е съчетавал използването на подходящи магнитни, физикохимични и спектроскопски методи за разкриване на важна информация за технологиите, материалите и опазването на археологическите находки.

III. Мнения, препоръки и бележки

Нямам критични бележки към представените за участие в конкурса документи, но бих препоръчал на кандидата в бъдещите си изследвания да използва по-ефективно многовариационните статистически методи за „разпознаване на образци“. За разлика от използваните в досегашни негови изследвания методи за „създаване на образци“ като Факторен анализ, тези подходи дават възможност за идентифициране на значимите разлики в изследваните характеристики при различните групи артефакти.

Заключение

На основата на представените конкурсни материали и моите лични наблюдения, считам, че д-р Деян Лесигярски е учен с високи академични стандарти и значим научен принос, чиято дейност допринася за развитието на секция „Земен магнетизъм“ на НИГГГ.

Въз основа на гореизложеното давам **положителна оценка** и препоръчвам на уважаемото Научното жури да предложи присъждането на академичната длъжност „Доцент“ на гл. ас. д-р Деян Веселинов Лесигярски в област на висше образование 4. Природни науки, математика и информатика, професионално направление 4.4. Науки за Земята за нуждите на секция „Земен магнетизъм“ към НИГГГ-БАН.

Дата: 25.10.2025г.

ЧЛЕН НА НАУЧНОТО ЖУРИ:

проф. Стефан Цаковски